

RENAȘTEREA

Biblioteca Universității

Cluj

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

CONGRESUL ECONOMIC AL ARDEALULUI

În ziua de 28 Noembrie c. va avea loc la Cluj congresul economic al Ardealului și Banatului. Importanța lui excepțională o dovedește mai presus de ori-ce faptul impresionant, că apelul lansat pentru convocare este semnat de înșiși lerarii celor două Biserici românești, secondați de numeroși fruntași ai vieții noastre publice, indiferent de credințele lor politice.

Retrăim o clipă zilele de altădată, când conducătorii neamului se strâneau la sfat într-o perfectă solidaritate, ori de câte ori interesele noastre de viață erau primejduite. Înțelegerea frățească de atunci, care frângea egoisme și pasiuni lăturale, a făcut cu putință atâtă realizări și victorii, ce constituie astăzi pagini de mândrie și de inspirație pentru Românii de pretutindeni.

Căci nu este acum o rană mai adâncă și mai dureroasă pentru Ardeal, decât cea economică, și în consecință nicăiri ca aici nu se cere o mai atentă preocupare și un mai mare spirit de sacrificiu din partea conducătorilor.

Întrunirea lor la Cluj cu hotărârea fermă de a da alarma supremă, și a pretinde să se ia măsuri imediate pentru salvarea acestui colț de țară din prăbușirea economică în care a ajuns, este de sigur un eveniment ce trebuie să rețină atențiunea țării întregi, și mai ales a cercurilor politice și financiare, în măsură să remedieze o situație disperată.

Căci, acesta-i adevărul: Ardealul românesc se asfixiază în ambianța creată de năruirea băncilor sale.

E așa de cunoscut rolul covârșitor, ce ele l-au avut pe vremuri, în luptele noastre economice, politice și culturale, încât alături de biserică și școală, trebuie să le socotim ca inexpugnabile cetăți de apărare și ofensivă națională. Dacă Românii au putut smulge, în câteva decenii, sute de moșii din mâinile magnaților maghiari,

meritul este exclusiv al băncilor noastre, în frunte cu „Albina“, „Ardeleana“, „Victoria“, „Bihoreana“, „Timișana“ etc., cari sub îndrumarea unor bărbați de prestigiu și cinste exemplară, au știut veni în ajutorul lor cu credite ieftine și sigure. Ele au îndeplinit, cu vârf și îndesat, în mijlocul poporului nostru, misiunea unor veritabile bănci populare, cu grija permanentă de a servi desinteresat nevoile obștești.

Criza generală a lovit fi-rește și în aceste coloane de bază ale Ardealului economic, iar conversiunea le-a doborât la pământ fără milă. Pentru că refuzând legiuitorul să le recunoască rostul lor altruist și chemarea lor națională, le-a înglobat în șirul institutelor bancare lucrative, cari nu se bucură de nici o favoare.

Consecințele au fost din cele mai triste: așezămintele noastre de cultură, în deosebi Biserica și Școala, și-au pierdut toate capitalurile plasate la aceste bănci, iar alături de ele s'au evaporat economiile atâtor mii de oameni cruțători, cari toate împreună se ridică la sute de milioane. Ne-am văzut deodată sărăciți și puși în inferioritate complectă față de minorități, totdeauna mai bogate, iar acum băncile lor ajutate pe toate căile de conaționalii de peste hotare, prind iarăși pe Români în ghiarele lor. Efectele se și văd la fiecare pas: comerțul și industriile străine prosperează, iar Românii ardeleni dau înapoi, părăsind treptat întreprinderile începute. Universitatea și liceele de stat încep să fie covârșite de minoritari, fiindcă țărani noștri, și chiar conducătorii lor, preoții și învățătorii au fost aduși într-o stare de mizerie, ce nu le mai permite trimiterea copiilor la învățătură înaltă.

Această stare gravă nu poate fi lăsată să se permanentizeze, fără a pune în joc tot viitorul românismului de dincoace de Carpați. Creditul trebuie să fie restabilit aici, cu ori-ce jertfe

și cât mai repede, pentru ca viața economică să-și reia funcțiunile ei importante.

Congresul economic din Joia viitoare are acest obiectiv mare, de a desbata și a propune mijloacele practice pentru refacearea creditului ardelean.

„Solidaritatea“ a propus Băncii Naționale acordarea unui credit de un miliard și jumătate Lei, rambursabil, fără dobânzi, în curs de 17 ani, durata legii conversiunii. E o cerere dreaptă și extrem de modestă, când știm că s'au dat

mai multe miliarde, fără restituire, unor bănci din capitală, cari n'aveau nimic comun cu sufletul neamului și idealurile lui.

Acum e ceasul suprem, să se facă dreptate și Ardealului. Și va trebui să se facă, îndată ce se va vedea, că ea este preținsă de unanimitatea Românilor, veniți la Cluj să-și afirme atât de solidar strigătul lor de durere și de desnădejde.

Să fie deci prezenți la Congresul economic-național de Joi toți fruntașii clerici și mireni ai Eparhiei noastre, spre a duce la biruință una din cauzele cele mai sfinte ale sbuciumului ardelenesc de astăzi.

MAGLAVITUL ȘI UNIĂȚII

Știm că după cum odinioară a grăit Dumnezeu cu Noe, cu Avram și cu toți patriarhii și prorocii, așa a grăit Dumnezeu și cu țărânul român din apropierea Dunării, Petru Lupu.

Toți admiră efectele minunate ale acestei arătări și propovediri: primenirea moravurilor din jurul Maglavitului și de aici, în cercuri cât mai largi, din țară; pelerinajul sutelor de mii de oameni, împreună cu cele mai mari jertfe; vindecări de diferite boale; felul cum caută fiecare să-și dea obolul, ca acest loc să fie eternizat printr'un frumos loc de închinare ș. a. Tot ce afli dela cei ce au fost acolo și ce citești în ziare, te umple de credință și în același timp de o justificată mândrie națională. Dumnezeu, în aceste vremuri tulburi și pline de tot felul de crize, alege din toate popoarele lumii pe un țărân român, curat la suflet, cinstit, desconsiderat până ieri de oameni, ca să propoveduiască simplu și cu un efect de admirat, poruncile dumnezeiești și să biciuiască purtarea oamenilor.

E foarte interesant, cu ce ochi văd străinii de neam și de lege, cele întâmplare la Maglavit. Ungurii, prin radio lor din Budapesta, nu au alt cuvânt pentru Petru Lupu, decât: nebun, ieșit din minți, idiot. La acești dușmani ai noștri de veacuri, se lipsesc și tovarășii lor de bărfeli pentru tot ce e specific ortodox: *uniții*. Voi da aici câteva dovezi, din cari se poate vedea lipsa lor de cre-

dință, felul cum caută să denatureze adevărul și să batjocorească tot ce Dumnezeu se vede că iubește în neamul nostru: *sufletul* credincios și simplu al țărânului hrănit de legea ortodoxă.

De aici, din părțile din apropierea Clujului, s'au adunat români de ambele confesiuni, și-au angajat un camion și au plecat la drum lung, de peste 500 km. până la Maglavit. Câtă credință. Și câtă jertfă. De acest lucru toți ar trebui să ne bucurăm. Oamenii noștri, au avut nevoie de niște scânduri să-și facă bănci pentru stat, s'au dus la biserica unită să cumpere. (Aceștia au scânduri chiar și de vânzare, căci Ministrul de justiție V. Pop, președintele Agrului, le-a dat dela stat destule...). Bieții oameni au fost alungați de acolo cu vorbe de ocară ca acestea: „nebunilor, v'a nebunit și pe voi nebunul acela de regățean!“

Rezultatul acestei călătorii a fost, că unul care la ducere n'avea putere în mâini, s'a reintors tămăduit; alții schimbați în purtări, bețivii, fără această patimă, oamenii arțăgoși iubitori de pace, bogați, ce înjugau boii în Dumineci și sărbători și cari pășteau vitele pe pământurile vecinilor, pocăiți, și altul săracul epileptic, om pentru care viața era un chin, după ce s'a închinat la crucile din locurile arătătorilor, și s'a rugat cu atâta căldură sufletească și credință de-i curgeau lacrimile pe față, a răposat. Toți sunt insuflețiți pentru o viață nouă și cu curaj propoveduesc cele

văzute și auzite. Cum am spus, lucrul acesta nu este pe placul uniaților. Pr. V. Ș. din satul V. — numele nu-l scriu, ca să nu fie ridicat pentru această faptă, de Blaj, la rangul de protopop — în biserică, în auzul întregului popor, zice: dacă mai aud pe cineva vorbind despre nebunul acela de cioban și dacă aflu că cineva crede în el, nu mai intru în biserică și nu le mai fac nici un serviciu! La aceasta, un credincios ce a fost la Maglavit, a răspuns: Nu putem părinte să nu credem în cele ce am văzut și să nu vorbim cele ce am auzit!

Sunt dureroase lucrurile acestea, cu atât mai dureroase cu cât ele vin

dela frate român și creștin. Dar spre ciuda lor, spre preamărirea lui Dumnezeu, și spre binele bisericii noastre, lucrarea simplă și sfântă, ce umește mințile cele mai luminate ale oamenilor, va merge înainte. Și dacă Dumnezeu a voit ca acest cioban să aducă o învoire a sufletului neamului nostru, uniații, la rândul lor, vor trebui să plece capul și să cinstească ceea ce au batjocorit.

Pr. AXENTE TOMUȘ

„Cine păcătuiește este dela diavolul, căci diavolul păcătuiește dela început. Fiul lui Dumnezeu s'a arătat în lume, ca să nimicească lucrările diavolului.“ *Apocalipsa, 3, 8.*

Sfințirea bisericii ortodoxe din Poșaga-de-sus.

Actul sfințirii a avut loc Duminică 27 Octombrie a. c., într'un cadru cât se poate de impunător.

La ora 9 și jumătate sosește Prea On. protopop Vasile Șpan. Un sobor de preoți urmași de mulțimea credincioșilor îi ies întru întâmpinare. Preotul din loc în cuvinte emoționante își arată bucuria îndoită ce o simțeste, pentru că o dorință atât de arzătoare s'a împlinit, și pentru faptul că Prea On. protopop este prezent la cea mai măreață solemnitate din viața unei parohii.

Prea On. protopop spune că vine în primul rând fiind însărcinat din partea Prea Sf. Sale episcopului, iar în rândul al doilea fiind chemat de glasul datoriei, ce nu trebuie să lipsească ad. v. aratului păstor.

Sfințirea apei mici, încunjurarea bisericii și cetirile obicinuite la sfințirea de biserică, s'au făcut după toate regulile tipiconale; iar în continuare urmează sf. Liturghie celebrată de Prea On. protopop Vasile Șpan înconjurat de preoții: Nestor Manciu, Emil Gan, Alex. Rușdea, Corneliu Gog, Cleopa Bârjovan, Petru Filip

și Ioan Vădean. La priceasnă vorbește P. On. protopop. Scoate în relief dragostea enoriașilor pentru casa lui Dumnezeu, jertfele mari ce a trebuit să le facă până la realizarea acestei dorințe, ce a preocupat parohia întreagă încă de ani de zile, când s'a observat că vechiul locaș de închinare nu mai corespunde.

La sfârșitul liturghiei preotul din loc I. Vădean face o amplă expunere asupra felului cum au decurs lucrările.

Numerarul fondului zidirii bisericii era inexistent la venirea sa în parohie, însă făcând apel la enoriași, aceștia au înțeles să-l asculte făcând donații mai mici și mai mari, după puterea fiecăruia. La donații s'a adăugat ajutorul Prefecturii de Turda cu 4000 Lei, ajutorul mărinimosului proprietar de păduri dl Popa Vasile, care a donat una sută bucăți grinzi lemn de brad, în mod gratuit. Din donații, prestația enoriașilor în bani și natură, s'au putut acoperi cheltuielile necesare edificării bisericii.

Conducerea lucrărilor a avut-o dl Ioan Bocșa din Lupșa.

Pr. CORNELIU GOG

Sfințirea pietrii fundamentale la biserica din Sângeorz-Băi.

Duminică 3 Noemvrie a. c., ortodoxia din valea Rodnei a încrestat pe răboj un moment a cărui semnificație istorică depășește clipa efemeră a actualității. E vorba de punerea și sfințirea pietrii fundamentale a bisericii în construcție din Sângeorz-Băi.

Zidirea unei biserici în această regiune văduvită de leagănul dreptei credințe, ne face să întrezărim și alte momente festive de preamărire a ortodoxiei noastre.

La ceremonia religioasă au luat parte toți enoriașii din Năsăud, din localitate, precum și toate oficialitățile comunei Sângeorz-Băi.

După săvârșirea serviciului divin, C. Sa pr. *Ion Bunea* a ținut o cuvântare în care a reliefat rolul covârșitor al credinței și al sentimentului național în viața poporului românesc. S'a accentuat în special ce trebuie făcut pentru moment pentru întărirea credinței și intensificarea sentimentului național, insistind asupra îndatoririlor pe cari le are Statul în această chestiune și a obligațiilor cari îi incumbă bisericii.

La urmă s'a citit actul, care s'a pus în fundație, cu următorul conținut:

Act de fundație.

Ziditu-s'a acest locaș de închinare cu hramul „Schimbarea la față“ în stațiunea balneo-climaterică Sângeorz-Băi, în zilele marelui rege Carol II-lea (anul 1935—1936), Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române fiind *I. P. Sf. Sa Dr. Miron Cristea, Mitropolit al Ardealului I. P. Sf. Sa Dr. Nicolae Bălan, iar Episcop al*

Vadului, Feleacului și Clujului P. Sf. Sa Nicolae Ivan, organizatorul providențial al reînviatelor Episcopii a lui Ștefan cel Mare și Sfânt, prin râvna smeritului preot Ioan Bunea și cu sprijinul material al vizitatorilor din stațiune, precum și cu ajutorul administrației băilor „Hebe.“ Sângeorz-Băi, la 3 Noemvrie 1935.

Semnăturile celor prezenți.

Un alt caz revoltător. De ce poate fi vorba, decât de o nouă ispravă condamnată a catolicilor de rit grec din nordul Ardealului. Preotul nostru Ioan Marian din Vișeuul Mara-murășului ne relatează într'o lungă corespondență, mizeriile de necrezut, ce i s'au făcut din partea uniaților cu ocazia înmormântării unui copil din filia Crasna. Ne fiind acolo decât un singur cimitir, „frații“ cei de-un sânge au luat la goană pe părinții, cari voiau să sape groapa copilului, iar când s'au apropiat cu mortul de progadie noaptea târziu vre-o 40 de oameni s'au opus cu forța, amenințând grav pe preot și însoțitori. Atunci tot convoiul mortuar a pornit spre satul vecin Petrova la postul de jandarmi, spre a cere ajutor. Acesta lipsind s'au dus cu mortul la Primărie, unde s'a strâns tot satul, speriat de cele văzute. Sosind după vr'un ceas șeful postului de jandarmi, au plecat cu toții iarăș la Crasna și abia sub scutul baionetelor a putut fi săvârșită înmormântarea. Din ce pricină s'au putut întâpla aceste batjocuri incalificabile? Fiindcă părinții răposatului copil au revenit dela bapțiști la biserica

FOILETON

Poezia teologică alui P. Cerna.

Lira multicordă, a tinărului sărutat pe buze de albinele din Himet, al cărui pseudonim literar era P. Cerna, a vibrat și sub influența preocupărilor teologice ale sufletului mistic și blajin, răpit așa de timpuriu de acel „implacabile fatum“, care în dreptatea-i atotegalatoare, răpește uneori prematur elemente de valoare.

În poeziile cu subiect religios, sau mai precis — cu subiect teologic — P. Cerna e creștinul care meditează asupra unor probleme escatologice-teosofice. Vrea să treacă aceste probleme prin prisma rațiunii sale, dar cum infinitul e nepătruns și misterul rămâne tot nepătruns, după încercări de meditare a problemelor și după ce caută să le dea și o oarecare explicare accesibilă, spre a mulțumi impulsul — daimonionul — care vecinic caută o explicare a lumii și a misterelor ei, se mulțumește să constate că lumea e așa cum e și e bine că-i așa.

Dincolo de lumea senzibilă

„E poate margine de cer

„Și poartă către alt mister

„Iar pentru gând cutremurare

„Hotar de jar, străjer de cer“

(Nichifor Crainic)

și

„Spre țara de peste veac

„Nesfârșire fără leac“ (N. Crainic)

nu se poate pătrunde, căci

„Vămile văzduhului

„Săbiile Duhului

„Pururea de strajă.“

Dar bazat pe datele biblice, totuș încearcă să pătrundă misterul păcatului originar.

În raiu, unde Adam și Eva trăiau fericiți, căci

„Era prin raiu lumină și flori și ciripit

Plutea o voluptate 'n văzduhul primăverii.“

Dar această frumusețe extatică a paradisului, care ar încânta pe oricine, a fost locul în care a păcătuțit primul om și prima femeie. Pedepsa divină n'a întârziat. Poetul nu protestează contra pedepsei, care era o urmare logică a nerespectării legii date de Divinitate. Dar are o nedumerire în legătură cu pedeapsa. De ce această pedeapsă, care s'a dat lui Adam și Evei, să se perpetueze în „neam și neam“ făpturilor inocente cari vin în această lume?

Adam și Eva, după ce au păcătuțit, și după ce pedeapsa divină s'a pronunțat asupra lor, au părăsit frumosul Paradis, și cu „súdoarea feței lor“ au început a-și câștiga substanțialul existenței. Divinitatea i-a învrednicit să aibă și copii. Pe aceștia i-au inițiat în chestiunile religioase pe cari le

cunoștiau ei. În zorile unei zile de vară, ambii au ridicat câte un altar, spre a aduce jertfe și „gloria în excelsis“ Creatorului. Dar altarul lui Cain

„S'a năruit cu blestem...“

iar fumul focului ce ardea s'a târât în lung și lat

„Ca o imensă aripă de vultur săgetat.“

Fumul jertfei aduse de Cain s'a răspândit pe întregul glob terestru și

„Azi gândurile mele cu greu pot să le-adun

„Să le trimit la tine Părinte vecinic bun“

căci se reîntorc spre pământ ca și fumul jertfei neprimite. Răspândirea fumului pe globul terestru și menținerea lui aproape de pământ, înseamnă decăderea omului din înălțimea lui morală, decăderea etică și răspândirea acestei decăderi, prin răul care domnește. Cain, care simbolizează pe cel căzut în păcat, ajunge nefericit. Gemetele lui le aude poetul prin veacuri

„Și-mi risipește clipa de rugă și de pace“

Cain trebuie să sufere mult și pentru el nu-i nici moarte, nici alinare. Poetul e nemulțumit de această pedeapsă

„Ce vrei să faci Tu, Doamne, cu suferința lui?“

Dacă

„...spre urzirea unei cerești podoabe

„Îți trebuie durerea făpturii tale slabe

ortodoxă, și nu la cea uniată. Ca să se răzbune, preotul uniât a pretins să plătească o anumită taxă, altfel nu dă loc în cimitir. Ceea ce era un abuz, căci în 1931 Ministerul de interne a dispus printr'un decis, că asemenea înmormântări în alte cimitire să se facă liber și gratuit. Dar preotul uniât a de-

clarat, că lui i s'au dat ordine contrare de către Episcopul Al. Rusu cel cu memoriul „criminal“ împotriva Episcopiei ortodoxe de Maramurăș. Par'că ne-am găsi în mijlocul Africei printre sălbatici și nu într'un colț din România ortodoxă. Până când vom mai tolera aceste obrăznicii scandaloase?

Suntem sau nu „Biserică dominantă“?

Fără îndoială că da; cel puțin numericeste dacă nu altfel! Nu de mult s'a inaugurat noua clădire a școlii primare din Uioara-de-sus. Această comună este unită politicește cu Uioara (Ocna-Mureșului) ca și Ciunga din partea opusă, de vre-un an și mai bine. E de folos să se știe acest amănunt, pentru ceea ce scriu mai jos.

La inaugurarea frumosului local au luat parte, se înțelege, organele superioare în frunte cu dl inspector P. Petrescu, rev. Ocneanu, deputat Milea etc.

Ei bine, cine avea datoria să consfințească acest act național-românesc, decât preotul ortodox? Și cum Uioara-de-sus e pur greco-catolică, sarcina revenea C. S. pr. S. Savu din Ocna-Mureșului. Când colo serviciul e făcut de pr. Metea (gr.-cat.) din Uioara-de-sus, și alți câțiva confrăți de-ai lui. Și cel puțin dacă nu ar fi aceasta comună sub aceeași conducere ca și Ocna-Mureșului! O mare lipsă de demnitate ortodoxă nici nu se putea. Ce vor fi zis bunii ortodocși și chiar dl inspector Petrescu, reprezentantul On. Ministru al Instrucțiunii?! Orice scuză ar invoca pâr. S. Savu, ca de pildă... deputatul e unit, revizorul e unit, comuna la fel, etc., eu unul sunt de parte de a le accepta. De ce să ne lăsăm așa de ușor terfelii de niște români, cari privesc mai bucuroși peste

hotare, către „infaibilitatea“ catolică, decât spre ortodoxismul nostru, „schismatic“?

În 25 Septembrie s'a sfințit bustul Marelui Rege Ferdinand la Gurghiu, în prezența M. Sale Regelui Carol II. Câți ortodocși sunt în acest târgușor? Și totuși slujba religioasă a fost săvârșită depâr. prof. I. Maloș din Reghin, înconjurat de un sobor de preoți ortodocși. De ce nu s'a făcut la fel și dincolo?

Ca orice bun ortodox mă simt jignit în demnitatea de slujitor al Bisericii dominante. Cum s'or fi simțit ortodocșii la această solemnitate — dacă vor fi luat parte! — atunci când ascultau „îndurările“ uniâte? Cât de ușor lăsăm noi să ne lunece terenul de sub picioare! Și asta de dragul cui?

Pr. A. EFTIMIE

Data nouilor alegeri episcopale. Consiliul central bisericesc întrunit sub președinția Î. P. Sf. Patriarh Miron, a examinat din nou chestiunea alegerilor și a hotărât ca pentru Episcopia Aradului să aibă loc la 10 Decembrie a. c., iar a Hotinului în 11 Decembrie c. În conformitate cu această hotărâre, luată de acord cu Ministerul Cultelor, se va face convocarea marelui colegiu electoral.

CONFERINȚE PASTORALE

Conferința de toamnă a preoțimii din protopopiatul Abrud.

Anul acesta conferința preoțească s'a ținut la 20 Octombrie în parohia Zlatna ca să se mărească numărul serbării „Frăției Ortodoxe“, care a pus bază aici unei noi secții, neputând lucra în partea locului cea dela Abrud din cauza prea marelui depărtări.

Biserica împodobită în mod deosebit cu ghirlande și buchete de flori din partea Reuniunii de femei, s'a umplut până la ultimul loc de zlătenii bucuroși de serbări religioase, cca. 80) persoane intelectuali, meseriași și țărani.

Între orele 9—11 s'a săvârșit serviciul divin în sobor din partea preoților din jurul Abrudului în frunte cu P. O. D. prof. Petru Popovici.

Răspunsurile le-a dat corul bisericesc bărbătesc de sub conducerea dlui revizor școlar Parteniu Duca.

La priceasnă a predicat despre evanghelia zilei pr. Gh. Gligor din Cărpiniș. Predica a făcut o deosebită impresie asupra marelui public ascultător.

După serviciul divin s'a ținut tot în biserică ședința F.O.R.-ului cu admirabila conferință a dlui prof. univ. Dr. Emil Țeposu despre religie și medicină, care a stors admirația tuturor.

La orele 13 apoi s'a dat în casinoul intelectualilor un banchet, la care au luat parte 100 persoane și s'au rostit vorbiri înălțătoare pentru M. Sa Regele, P. Sf. Pâr. Episcop Nicolae, Dr. Emil Țeposu, etc.

La orele 15 s'a ținut conferința intimă a preoțimii în localul școlii primare de stat, unde s'au desbătut cele 2 lucrări și anume: „Cu ce mijloace putem combate indiferentismul religios?“ și „Chestia concubinajelor“ cercându-se a se afla și pentru una și pentru alta cele mai potrivite

mijloace. Iar P. On. D. protopop în vorbirea sa a insistat mult asupra nevoii de a se predica „cu fapta și cu cuvântul“ așa ca „întreaga viață a preotului să fie o predică vie.“

Pr. GH. POPESCU

*

Conferința de toamnă a preoților din protopopiatul Bistrița.

S'a ținut la centrul protopopiatului, în Bistrița la 4 Noembrie a. c. Programul se desfășoară sub președinția pâr. Victor Mureșan, admin. protopopesc, fiind de față toți preoții tractului. La priceasnă a predicat C. Sa pâr. Zaharia Feier (Buduș).

La 10 a. m. s'a oficiat un parastas la mormântul regretatului protopop stavrofor Gregoriu Pletosu, în asistența familiei, cu un panegiric rostit de C. S. pr. Valer Căndea (Chintelnic).

La orele 11 a. m., s'a deschis conferința în cancelaria oficiului protopopesc. C. Sa pr. Victor Mureșan, în câteva cuvinte convingătoare a arătat scopul întrunirii, precum și nivelul la care trebuie să se poarte discuțiile în jurul problemelor, cari se vor desbate.

Intrându-se în discuția felului cum a fost oficiat serviciul divin și cum au fost rosite predica și panegiricul, plenul conferinței constată, că toate au fost reușite, exceptând mici greșeli de formă la serviciul divin.

În continuare următorii preoți: T. Ciuruș (Rus), V. Gândeș (Chintelnic) și I. Bunea (Năsăud) citesc referatele asupra temei dată de Ven. Cons. Eparhial: „Cu ce mijloace se poate combate indiferentismul religios“. Toate referatele citite conchid că mijloacele cele mai eficace pentru stărpirea indiferentismului religios sunt: 1) *Preoția sub toate aspectele ei*, 2) *pastorația individuală și 3) apostolatul laic*.

De încheiere pr. V. Mureșan dă câteva îndrumări cu caracter administrativ, referitoare la întocmirea rațiociniului, la redactarea actelor etc... și totodată comunică diferite ordine trimise de Ven. Consiliu Eparhial. Ne mai fiind alte puncte conferința a luat sfârșit.

I. B.

„Ridică de pe viață-i povara că-i a mea
„Și pune-mi-o pe umeri de veci cu mult mai grea
„Mi-aș duce-o fără murmur, chiar de m'ar
[frânge 'n cale
„Căci inima-mi cunoaște darurile tale...“

Dar cum păcatul a fost făcut de părinți

„...prea e crudă legea, ca fiul să spășiască
„Deapururi fără vină, greșala părintească.“

Aceasta era situația în epoca Testamentului Vechiu. Spre a răscumpăra umanitatea, Dumnezeu a trimis pe unul născut Fiul al Său, căruia poetul i se adresează

„O sfânt copil al Evei! Îndură-te de noi.“

Poetul invocă prin aceasta pe Iisus „inteligibilul întrupat în senzibil“. Iisus Hristos

„Ai fost un om și-ai suferit ca dânsul.“

Numai ca om putea să sufere, nu ca Dumnezeu. Hristos e în același timp și

„Un Dumnezeu — cum te credeau părinții“

adică el e și om și Dumnezeu, așa cum îl prezintă și „părinții“ prin cari poetul înțelege desigur pe sfinții părinți. Iisus Hristos, e Dumnezeu ade-vărat și om perfect pentru poet, prin faptul că el a suferit pe cruce ca om, a sângerat când îl pă-trunse ferul, a suspinat, a gemut pe crucea de pe Calvar și deși om

„...totuși cât de sus lumina mea
„Te-a înălțat răbdarea sfântă-a ta
„De mila ta, la glasul tău de jale.“

Mai bine se poate observa cum în Hristos erau 2 firi în aceeași persoană în versetul pe care poetul nu-l citează, dar are o profundă semnificație „sufletul e gata, dar trupul tremură.“ Sufletul e gata căci e divin, dar trupul — umanul — șovăește. Cum poate exista în aceeași persoană, om perfect și Dumnezeu perfect, e un mister de nepătruns

— „Se rătăcește mintea și nu poate

— „Să te urmeze 'n lumea ta înaltă.“

Dacă nu-și poate explica misterul dublei ipostaze, nu devine ateu. Imposibilitatea explicării se datorește faptului că rațiunea umană prin propriile-i mijloace nu poate să ajungă la o disecare inteligibilă a ipostazei cristologice. Interpretează însă rolul lui Hristos în această lume

„Al nostru ești, al celor slabi și goli.“

El se apropie cu drag

„De sufletul ce-a întâlnit mizerii.“

Ajută pe cei oropsiți de soartea vitregă, pe muribunzi și binecuvântă chiar și pe dușmani.

„Al nostru ești! Ce ochi văzu vreodată

„Că te-ai suit la cer, purtat de nori?“

Pe binefăcătorul tuturor nu și-l poate închipui urcat la cer. Acolo e eternă quietudine și beatitudine, nu e jale și necaz ca pe pământ. Poetul și-l închipue pe Hristos meru pe pământ. Protestează că

„Ce gând nebun zvârli această pată

„Pe cel mai mare dintre visători.“

Aci cuvântul visător e întrebuițat în sensul de idealist. Hristos a fost „cel mai mare dintre visători“ în sensul că a fost cel mai idealist, omul perfect, „ideia om“ care simbolizează specia umană. Poetul nu-și poate explica de ce chiar „omul perfect“ să părăsească lumea. El era legat de această lume

„...Ale Golgotei reci piroane

„Nu te-au lipit atât de strâns de lemn

„Cât te-a legat de-acest pământ nedemn

„Nemărginirea rănilor umane“.

Iisus va fi în lume și rănilor lui vor sângera mereu, numai

„Când vei smulge întreaga omenire

„Din somnul lung al greului răbdat

„Când nu va fi nici chin, nici rătăcire

„Atuncia Tu zimbi-vei împăcat.“

(Va urma)

IOSIF E. NAGHIU, stud teol.

Cetiți și răspândiți „Viața Ilustrată“

INFORMAȚIUNI

Ierarhii și Senatul. Având în vedere, că în ședințele maturanului Corp vin adeseori în desbatere chestiuni bisericesti, ce nu pot fi lămurite decât de reprezentanții Bisericii, s'a hotărât de comun acord, ca în viitor să fie totdeauna de față la ședințe câte un membru al Episcopatului. Este o măsură binevenită, care va servi înainte de toate interesele ortodoxiei naționale.

Ziua de 1 Decembrie. Ca și în anii precedenți, ziua de 1 Decembrie va trebui să fie sărbătorită cu aceeași însuflețire în toate colțurile Ardealului. „Astra” căreia îi revine onoarea de a organiza prăznuirea națională a Unirii dela Alba-Iulia, a luat și acum măsurile necesare pentru cea mai bună reușită. Liga Antirevizionistă își oferă și ea tot concursul, așa încât suntem siguri, că ajutați de Biserică, vom avea pretutindeni festivități înălțătoare.

† **Prot. Fabriciu Manoila.** S'a mai stins încă unul din vrednicii preoți ai Mitropoliei noastre, în persoana prot. Fabriciu Manoila din Lipova. Om de carte, plin de credință, priceput și muncitor, el a servit biserică și neamul cu devotament neîntrecut, lăsând în urma sa o activitate fecundă. Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii.

Manopere catolice. Ziarele anunță, că acum câteva zile, a dispărut din Chișinău preotul catolic Francisc Sigmund, care nu de mult a trecut la ortodoxism. Din cercetările făcute s'a stabilit că el a dispărut după ce a fost vizitat de misionarul catolic Gabor. Cercurile bisericesti au fost informate azi, că preotul Francisc Sigmund a fost dus de doi misionari catolici în Polonia și închis acolo într'o mănăstire, spre a-și ispăși pedeapsa, pentru că a trecut la ortodoxism.

O nouă biserică. La Simeria s'a sfințit în ziua de 3 Noembrie c. noua biserică zidită pe seama funcționarilor și muncitorilor C. F. R. E un monument deosebit de frumos al credinței, isvorât din jertfele unor suflete înțeleghătoare. A participat popor mult și intelectuali numeroși. Sfințirea a fost săvârșită de către însuși I. P. Sf. Mitropolit Nicolae înconjurat de un mare sobor de preoți. După festivitate a avut loc și o adunare reușită a Oastei Domnului.

Clerul și politica. A stârnit mare valvă hotărârea Clerului din Eparhia Râmnicului, luată la conferințele din Craiova, în prezența P. S. Episcop Vartolomeu, cu privire la atitudinea politică a preoțimei. A nume s'a luat angajamentul so-

lemn, ca de aci înainte clerul să se țină departe de cluburile politice, iar în Parlament să nu mai candideze decât exclusiv persoanele capabile, desemnate de Cler și aprobate de Chiriarih. Cei vinovați de abatere vor fi sancționați pe cale disciplinară și canonică.

Aiurări uniute. În „Vestitorul”, foaia Eparhiei catolice de rit grec din Oradea, un oarecare „savant” cu numele Dejeu Petre, se căznește să dovedească, mă rog, că în acel oraș n'ar fi existat niciodată pe vremuri Episcopie ortodoxă. E tocmai ce lipsea acestui mititel ignorant, ca să sporească încă cu una galeria figurilor ridicole din Biharia și jur.

Pentru muzeul eparhial, s'a primit dela preotul Iosif Stănescu din Dumbrava, condica parohială dela începutul parohiei până azi. Dela preotul Gheorghe Lazar din Valea-Geogelului două antimise vechi, un epitrahil vechiu, două singhelii dela 1776 și 1832, și două dosare de acte dela comunele Ponor și Râmeț.

Consiliul eparhial.

Mulțumită publică. În numele Consiliului parohial ort. rom. din Poșaga-de-jos, tractul Lupșa, mulțumesc și pe această cale venerabilului preot octogener Nestor Manciu, protopop onorar din Ocoliș, care drept pildă vie și-a destinat toată agniseala sa bisericilor și altor scopuri bune, între cari intră și biserică noastră, care a fost dăruită de P. Cucernicia Sa cu 6 (șase) jug. pământ. Bunul Dumnezeu să-i răsplătească dania.

Pr. Alex. Rușdea.

Societatea Credința ortodoxă a Studenților în teologie dela Academia ort. rom. din Cluj are următorul comitet de conducere pe anul gestionar 1935—36, constituit în ziua de 7 Noembrie 1935: Președinte: Candin Anca, vicepreședinte: Ioaniciu Ioan, secretar general: Geomălean Florian, secretar de ședințe: Coman Iuliu, casar: Androne Emil, bibliotecar I și II: Cureau Teodor și Lupe Gheorghe, controlor: Pop I., econom: Coman Nicolae, delegați la centru stud. Acad.: Buda Romul, Suia Aurel, preș. secț. propag.: Trifon Iosif și Stănescu Nicolae, președintele secț. lit.: Roman Ivan, preș. secț. propag. Vasinca Simion, preș. secț. muzic.: Timișan Petru.

A apărut: „Clujul Românesc”, Calendarul Eparhiei noastre, pe anul 1936. Prețul unui exemplar cu Șematism 30 Lei, fără Șematism 10 Lei. De vânzare la Librăria Eparhială, Cluj, Piața Cuza Vodă 6.

AVIZ! Au apărut Cărțile de religie pentru cl. V și VI primară, de Dr. A. Buzdug, prof. la Academia teol. din Cluj. Prețul 14 Lei una fiecare. Se pot comanda la Librăria Eparhială din Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 6.

BIBLIOGRAFIE

Prof. I. Lupaș, membru al Academiei Române: „Istoria Bisericii române”. editura V. Socec, București, 1935.

Eu cred că scrisul de totdeauna al părintelui profesor univ. Dr. Ioan Lupaș a ținut dincolo de împlinirea unei obligațiuni cu care e dator să onoreze scaunul „nemuritorilor” dela Academic sau să justifice catedra universitară dela Cluj. Părintele Lupaș face *apostolat* pe-o scară întinsă. Întinsă în sens orizontal și vertical totodată. Universitatea și Academia, Biserica și școala secundară, gazetăria, viața publică bisericască și mirenească, toate-l solicită și tuturor se dăruiește cu o dragoste și o tragere de inimă ce-i aduce stima celor de sus și admirația noastră a celor mulți și mărunți. Asta de sigur din plicină că Păr. Lupaș crede ca și noi când spunem că și cruditatea și căldura sufletului — Dumnezeu i le-a dat. I le-a dat ca să le dea mai departe. Cartea de-aci e vinovatul care pune pe hârtie asemenea rânduri pentru un om ce ne e drag. Celce scrie, știe că a văzut-o cândva chiar în mâinile studenților buni dela Universitate și la o seamă de intelectuali. Și pentru unii și pentru alții, cartea aceasta, destinată elevilor de curs secundar, făcea excelente servicii prin claritatea și iscusința cu care-ți dă, în pagini puține, lucrurile esențiale ale istoriei bisericii noastre. Ediția de față prezintă oarecari îmbunătățiri adică, corect zis, complectări. Căci manualele părintelui Lupaș, bune au fost totdeauna. Complectări cerute de noua programă analitică. Ele se reduc la lecturile alese cu simț din izvoarele istoriei bisericii neamului. Mult ne place cartea și mai mult câteva noutăți din ea (cum e cea „Hartă a României ortodoxe”, menită să facă începutul cunoștințelor de geografie eclesiastică ale celor ce-o vor studia cu grijă). Încât, eu unul, regret că nu mai sunt odată licean, ca să duminic săptămână de săptămână câte-o felie din miezul ei.

(„Viața Ilustrată”). Gr. T. M.

Comunicat. La Sf. Episcopie a Dunării de jos în Galați a început să apară o bibliotecă de propagandă religioasă cu broșuri bune și ieftine. Au apărut până acum șapte numere. Remarcăm mai ales broșura „Cine sunt și ce vor adventiștii” de Al. Constantinescu, prețul 4 Lei; „Jertfa de Paști” 20 Lei și „Pilde creștinești” de G. Savin 5 Lei. Le recomandăm preoților noștri spre utilizare. Se pot procura dela Consiliul eparhial din Galați. Cons. eparhial.

Au apărut următoarele lucrări din teaururile tipografiei arhidiecezane dela Sibiu:

1. În seria teologică: Preot Il. V. Felea, „Convertirea creștină.” 104 pagini, prețul 60 Lei.

2. În seria „Popasuri duhovnicești”: Preot A. Nanu, „Biruința Crucii” 43 pagini și „Icoane de căință” 71 pagini, fiecare 10 Lei.

3. Preot I. Alexandrescu: „Izbăvire prin Biserica lui Hristos”, 36 pagini, prețul 8 Lei.

Recomandăm călduros aceste cărți bune de zidire duhovnicească.

Consiliul Eparhial ort. rom. Cluj.

7359—1935.

CIRCULARĂ

către toate oficiile protopopești și parohiale.

Aniversarea memorabilului eveniment istoric întâmplat la 1 Decembrie 1918, prin proclamarea unirii Ardealului cu Patria mamă, se va comemora la 1 Decembrie a. c. în toate despărțămintele Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român („Astra”), conform dispozițiilor ce a luat sub Nr. 3457 din 7 Noembrie crt.

Pentru ca această manifestare culturală și națională să aibă un succes desăvârșit, conducătorii despărțămintelor vor avea sprijinul autorităților civile și militare.

În consecință dispunem, ca pe întreg teritoriul eparhiei noastre să se officieze în ziua de 1 Decembrie a. c. serviciu divin cu o predică despre însemnătatea acestei zile în istoria neamului nostru.

Cluj, la 16 Noembrie 1935.

Consiliul eparhial.

Nr. 6612—1934.

CIRCULARĂ

Preocupat de starea sufletească și materială a preoțimei noastre, socotim că strângerea unui capital pentru bătrânețe este o imperioasă cerință. În ajungerea acestui scop aflăm de cuviință a sfătui preoțimea, ca să contracteze asigurări de viață, pentru un capital corespunzător situației sale materiale.

Criza economică din ultimii ani, care a consumat o mare parte din depunerile credincioșilor noștri, a dovedit, că forma cea mai perfectă a economiei este asigurarea de viață. Societățile de asigurare nu fac operații ușurative, sau împreunate cu o râvnă la prea mari câștiguri. Ele au numai plasamente sigure, controlate de stat.

Printre societățile de asigurare, cari lucrează în țară avem pe „Prima Ardeleană” cu sediul în Cluj, fosta „Banca Generală de asigurare” din Sibiu, fondată de toate băncile românești din Transilvania, societate, care a avut și în trecut un rol însemnat în viața noastră social-economică.

Recomandăm această societate românească cu atât mai mult, pentru că chiar și „Casa Corpului Didactic” din București acceptă în gaj polițele de asigurare ale acestei societăți.

Cucernica preoțime este îndemnată a sfătui și pe credincioșii noștri să se asigure, căci asigurarea de viață, dă părinților liniștea datoriei împlinite, care asigură buna situație economică a copiilor.

Cluj, la 13 Noembrie 1935.

Consiliul eparhial.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.